ỨNG DỤNG CHUYỂN ĐỔI SỐ TRONG GIẢNG DẠY TIẾNG TRUNG QUỐC TẠI CÁC CƠ SỞ GIÁO DỤC ĐẠI HỌC

Vũ Thị Minh Thanh
Học viện An ninh nhân dân

Tóm tắt: *Công tác chuyển đổi số trong các cơ sở đào tạo giáo dục là một xu hướng tất yếu, không chỉ giúp nâng cao chất lượng giáo dục đào tạo mà còn đáp ứng yêu cầu của xã hội trong bối cảnh khoa học công nghệ phát triển nhanh chóng. Để quá trình chuyển đổi số trong đào tạo và ứng dụng giảng dạy ngoại ngữ nói chung và tiếng Trung Quốc nói riêng đạt hiệu quả cao, vai trò của giảng viên và học viên vô cùng quan trọng. Điều này đặt ra yêu cầu học viên các cơ sở đào tạo giáo dục cần phải học tập, rèn luyện theo định hướng chuyển đổi số hiện nay.*

Từ khoá*: Học viên; chuyển đổi số; tiếng Trung Quốc*

APPLICATION OF DIGITAL TRANSFORMATION IN CHINESE LANGUAGE TEACHING AT HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Abstract*: The digital transformation of education and training is an imperative trend, crucial not only for enhancing pedagogical quality but also for addressing the demands of a rapidly evolving technological landscape. In the context of foreign language pedagogy—specifically Chinese Language Education—the successful execution of digital transformation heavily relies on the pivotal roles of both instructors and students. Consequently, it is essential for learners in tertiary institutions to actively adapt their learning paradigms and practice in alignment with modern digital frameworks.*

Keywords: *student; digital transformation; Chinese language*

Nhận bài: 17/07/2026 Phản biện: 19/08/2026 Duyệt đăng: 22/08/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và sự gia tăng mạnh mẽ vị thế của Trung Quốc trên trường quốc tế, nhu cầu học tiếng Trung Quốc ngày càng trở nên phổ biến và cấp thiết. Việc học tiếng Trung Quốc không chỉ đáp ứng yêu cầu giao tiếp trong học tập, công việc mà còn phục vụ nhu cầu giao lưu văn hóa, hợp tác kinh tế và hội nhập quốc tế. Vì vậy, mục tiêu của người học hiện nay không chỉ dừng lại ở việc nắm vững kiến thức ngữ pháp hay ghi nhớ từ vựng riêng lẻ, mà quan trọng hơn là hình thành năng lực giao tiếp thành thạo, có khả năng vận dụng ngôn ngữ linh hoạt trong những tình huống thực tiễn.

Tuy nhiên, thực tế giảng dạy hiện nay cho thấy phương pháp dạy học truyền thống vẫn còn bộc lộ một số hạn chế, như mức độ tương tác chưa cao, nguồn học liệu chưa thật sự đa dạng, việc cá thể hóa quá trình học tập còn gặp nhiều khó khăn, đồng thời chưa khai thác hiệu quả tiềm năng của công nghệ trong hỗ trợ giảng dạy và học tập. Trong khi đó, người học ngày nay có xu hướng tiếp cận tri thức thông qua các nền tảng số, thiết bị thông minh và môi trường học tập trực tuyến ngày càng phổ biến. Điều này đặt ra yêu cầu cần đổi mới phương pháp giảng dạy, gắn với xu thế chuyển đổi số trong giáo dục và đào tạo.

Ứng dụng chuyển đổi số trong công tác giảng dạy tiếng Trung Quốc được xem là một hướng đi tất yếu và hiệu quả. Việc sử dụng các nền tảng học tập trực tuyến, phần mềm hỗ trợ phát âm, trí tuệ nhân tạo, học liệu số, lớp học thông minh và các công cụ tương tác không chỉ giúp nâng cao chất lượng giảng dạy mà còn tạo điều kiện để người học chủ động tiếp cận kiến thức mọi lúc, mọi nơi. Đồng thời, chuyển đổi số còn góp phần đổi mới phương thức kiểm tra, đánh giá, tăng cường khả năng kết nối giữa giảng viên và học viên, từ đó xây dựng môi trường học tập hiện đại, linh hoạt và phù hợp với yêu cầu phát triển trong thời đại số. Đối với các cơ sở đào tạo nói chung, việc đẩy mạnh chuyển đổi số trong giảng dạy tiếng Trung Quốc không chỉ góp phần nâng cao năng lực ngoại ngữ cho học viên mà còn đáp ứng yêu cầu đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, phục vụ nhiệm vụ bảo đảm an ninh, trật tự trong tình hình mới. Vì vậy, việc nghiên cứu, triển khai và phát huy hiệu quả các giải pháp chuyển đổi số trong giảng dạy tiếng Trung Quốc có ý nghĩa thiết thực cả về lý luận và thực tiễn.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Thực trạng chuyển đổi số trong công tác giảng dạy tiếng Trung hiện tại ở các cơ sở giáo dục đào tạo hiện nay

Trong bối cảnh chuyển đổi số quốc gia và yêu cầu hiện đại hóa giáo dục, việc ứng dụng công

nghệ số vào giảng dạy tiếng Trung Quốc tại các cơ sở giáo dục đào tạo có ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Chuyển đổi số góp phần đổi mới phương pháp dạy và học, nâng cao hiệu quả tiếp thu kiến thức, đồng thời đáp ứng yêu cầu đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ nhiệm vụ bảo vệ an ninh quốc gia trong tình hình mới. Kết quả khảo sát cho thấy phần lớn giảng viên và học viên đều nhận thức rõ vai trò của chuyển đổi số trong hoạt động đào tạo ngoại ngữ. Các phương pháp giảng dạy truyền thống tuy vẫn phát huy hiệu quả nhất định nhưng đã bộc lộ nhiều hạn chế như: khả năng tương tác chưa cao, thiếu tính trực quan, khó cá nhân hóa quá trình học tập và chưa đáp ứng đầy đủ nhu cầu học tập linh hoạt của người học. Trong khi đó, việc ứng dụng công nghệ số giúp tăng cường khả năng tương tác giữa giảng viên và học viên thông qua các nền tảng học trực tuyến, hệ thống quản lý học tập, lớp học thông minh và các phần mềm hỗ trợ giảng dạy ngoại ngữ. Việc tích hợp hình ảnh, video, âm thanh, mô phỏng tình huống và bài tập tương tác giúp nâng cao hứng thú học tập, đồng thời cải thiện hiệu quả tiếp thu kiến thức của học viên.

Việc sử dụng kho dữ liệu số, tình huống mô phỏng, tài liệu chuyên ngành và các nguồn học liệu điện tử bằng tiếng Trung giúp học viên rèn luyện khả năng ngoại ngữ gắn với công tác chuyên môn, đối ngoại và hợp tác quốc tế. Có thể khẳng định, chuyển đổi số là xu thế tất yếu và là động lực quan trọng để nâng cao chất lượng giảng dạy tiếng Trung Quốc, góp phần đào tạo đội ngũ học viên vừa giỏi chuyên môn nghiệp vụ, vừa thành thạo ngoại ngữ, đáp ứng yêu cầu mọi nhiệm vụ trong thời kỳ mới.

2.2. Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy

Một trong những nội dung được đánh giá có tính cấp thiết hiện nay là xây dựng hệ thống học liệu số phục vụ giảng dạy tiếng Trung. Hiện nay, nguồn tài liệu phục vụ giảng dạy vẫn còn phân tán, thiếu tính đồng bộ và chưa được số hóa đầy đủ.Từ đó, hệ thống có thể tự động đề xuất các bài tập bổ trợ phù hợp với năng lực của từng cá nhân. Ví dụ như: giáo trình điện tử và bài giảng số, ngân hàng câu hỏi và bài tập trực tuyến, kho video bài giảng và tài liệu nghe nói, hệ thống dữ liệu các thuật ngữ chuyên ngành bằng tiếng Trung Quốc, tài liệu mô phỏng tình huống nghiệp vụ thực tiễn phục vụ đào tạo chuyên ngành.

Việc xây dựng học liệu số không chỉ giúp học viên có thể khai thác tài nguyên học liệu số mọi lúc, mọi nơi thông qua hệ thống wi-fi phủ rộng từ giảng đường đến ký túc xá, xóa bỏ rào cản về không gian và thời gian trong việc trau dồi ngôn ngữ.

III. NGUỒN LỰC CHUYỂN ĐỔI SỐ, CÁC KHÓ KHĂN HẠN CHẾ ĐỂ ĐÁP ỨNG NHU CẦU CHUYỂN ĐỔI SỐ TRONG GIẢNG DẠY TIẾNG TRUNG QUỐC

3.1. Về hạ tầng và nguồn lực tài chính

Thách thức lớn nhất hiện nay là sự thiếu đồng bộ trong hệ thống cơ sở hạ tầng công nghệ thông tin. Việc giảng dạy ngoại ngữ hiện đại đòi hỏi phải nâng cấp hệ thống mạng và phòng học thông minh, trang thiết bị hỗ trợ giảng dạy hiện đại, xây dựng cơ sở dữ liệu chuyên biệt dành cho tiếng Trung Quốc. Tuy nhiên, việc nâng cấp đồng bộ hệ thống máy chủ, đường truyền băng thông rộng và các phòng lab thông minh đòi hỏi nguồn kinh phí rất lớn. Điều này gây khó khăn trong việc triển khai các giải pháp số hóa toàn diện, khiến việc ứng dụng công nghệ đôi khi còn mang tính cục bộ, chưa tạo được sự liên thông dữ liệu mượt mà giữa các đơn vị. Việc xây dựng các kho dữ liệu số có tính mở và hiện đại là ưu tiên hàng đầu, nhưng với tiếng Trung Quốc, đây là một bài toán phức tạp. Việc tạo ra một hệ thống học liệu số vừa đảm bảo tính học thuật ngôn ngữ, vừa tích hợp được các yếu tố nghiệp vụ an ninh đòi hỏi sự phối hợp chặt chẽ giữa chuyên gia công nghệ và giảng viên ngôn ngữ. Hiện nay, các phần mềm khai thác dữ liệu số vẫn chưa thực sự đồng bộ, gây trở ngại cho việc chia sẻ tài nguyên giảng dạy và học tập giữa các khoa, phòng, dẫn đến tình trạng lãng phí tài nguyên hoặc chồng chéo nội dung.

Xu hướng đào tạo hiện nay khong chỉ dừng lại ở giảng dạy trực tiếp mà còn hướng tới mô hình học tập kết hợp. Đây là mô hình học tập trực tiếp trên lớp kết hợp học trực tuyến thông qua các nền tảng số. Việc triển khai mô hình này trong gianrg dạy tiếng Trung Quốc sẽ làm tăng tính linh hoạt trong học tập của học viên, nâng cao khả năng tự học, mở rộng khả năng tiếng cập nguồn học liệu, tăng cường tương tác giữa giảng viên và học viên, đồng thời học viên có thể học tập mọi lúc, mọi nơi.

3.2. Về bảo mật thông tin

Việc triển khai mô hình "Học viện điện tử" đòi hỏi hàng nghìn học viên và giảng viên truy cập hệ thống cùng lúc. Thách thức đặt ra là làm thế nào để xây dựng một hệ thống quản lý danh tính chặt chẽ. Việc lạm dụng tài khoản, chia sẻ mật khẩu hoặc sự yếu kém trong công nghệ xác thực đa yếu tố có thể dẫn đến việc người không có thẩm quyền xâm nhập vào các kho tài nguyên số dùng chung. Đặc biệt, khi học viên truy cập qua mạng Wi-Fi tại ký túc xá hoặc các thiết bị di động cá nhân, nguy cơ bị tấn công "người đứng giữa để đánh cắp dữ liệu là một bài toán hóc búa cho đội ngũ quản trị mạng. Để nâng cao hiệu quả giảng dạy, cơ sở giáo dục đào tạo ứng dụng các phần mềm AI nhận diện giọng nói hoặc các nền tảng học trực tuyến. Tuy nhiên, nhiều công cụ hiện nay được phát triển bởi các bên thứ ba hoặc lưu trữ dữ liệu trên điện toán đám mây (Cloud) quốc tế. Điều này tạo ra rủi ro về "chủ quyền dữ liệu". Đảm bảo các thuật toán AI phân tích phát âm hay dữ liệu học tập của học viên không bị gửi về các máy chủ nước ngoài đòi hỏi các cơ sở giáo dục đào tạo phải có khả năng làm chủ công nghệ, ưu tiên các giải pháp On-premise (lưu trữ tại chỗ) hoặc các nền tảng số nội phát triển. Quá trình chuyển đổi số đòi hỏi cả giảng viên và học viên bộ môn tiếng Trung phải có kiến thức nền tảng về an toàn thông tin. Một hành vi vô tình như cắm USB nhiễm mã độc vào máy tính phòng Lab hoặc nhấn vào một liên kết lạ trên hệ thống học trực tuyến cũng có thể làm sụp đổ cả hệ thống bảo mật của cả cơ sở giáo dục đào tạo.

IV. PHƯƠNG HƯỚNG ỨNG DỤNG CHUYỂN ĐỔI SỐ TRONG GIẢNG DẠY TIẾNG TRUNG QUỐC

Trong bối cảnh chuyển đổi số giáo dục đang diễn ra mạnh mẽ, việc ứng dụng công nghệ số vào giảng dạy tiếng Trung Quốc tại các học viện, trường đại học cần được triển khai theo hướng đồng bộ, hiện đại và phù hợp với đặc thù đào tạo của từng đơn vị. Một trong những phương hướng quan trọng hiện nay là xây dựng và hoàn thiện hệ thống quản lý học tập trực tuyến nhằm hỗ trợ hoạt động giảng dạy, học tập và quản lý đào tạo ngoại ngữ. Hệ thống này không chỉ đóng vai trò là nơi lưu trữ bài giảng, giáo trình điện tử và dữ liệu học tập mà còn là môi trường hỗ trợ học viên chủ động tiếp cận kiến thức, tăng cường khả năng tự học và tương tác với giảng viên. Việc tích hợp các công nghệ sẽ giúp cá nhân hóa quá trình học tập, hỗ trợ đánh giá năng lực người học và đề xuất nội dung học phù hợp với từng đối tượng học viên. Bên cạnh đó, việc đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thực tế ảo (VR) trong giảng dạy tiếng Trung Quốc được xem là hướng đi có nhiều tiềm năng nhằm nâng cao tính trực quan và khả năng thực hành ngôn ngữ. Đối với ngoại ngữ có đặc điểm về phát âm, ngữ điệu và chữ viết phức tạp như tiếng Trung Quốc, công nghệ VR có thể tạo ra môi trường giao tiếp mô phỏng giúp học viên rèn luyện kỹ năng nghe, nói và xử lý tình huống thực tế. Việc xây dựng các tình huống chuyên môn nghiệp vụ bằng tiếng Trung Quốc gắn với từng lĩnh vực sẽ góp phần tăng cường khả năng vận dụng ngoại ngữ vào thực tiễn công tác.

Quá trình triển khai chuyển đổi số trong giảng dạy tiếng Trung Quốc trường hiện nay có nhiều thuận lợi nhờ sự quan tâm của Đảng, Nhà nước và Bộ Giáo dục đối với nhiệm vụ chuyển đổi số quốc gia. Hệ thống hạ tầng công nghệ thông tin tại các cơ sở đào tạo từng bước được đầu tư, nhận thức của giảng viên và học viên về vai trò của công nghệ trong giáo dục ngày càng được nâng cao. Đồng thời, sự phát triển mạnh mẽ của các nền tảng học trực tuyến, công nghệ AI và các phần mềm hỗ trợ học ngoại ngữ đã tạo điều kiện thuận lợi cho việc đổi mới phương pháp giảng dạy. Tuy nhiên, quá trình triển khai vẫn còn gặp nhiều khó khăn và thách thức như nguồn học liệu số chuyên ngành tiếng Trung Quốc phục vụ đào tạo trong lĩnh vực an ninh, trật tự còn hạn chế và thiếu tính đồng bộ, đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị và phần mềm chuyên dụng đòi hỏi nguồn kinh phí lớn, trong khi cơ chế phối hợp xây dựng hệ sinh thái học liệu số vẫn chưa thực sự hoàn thiện. Ngoài ra, việc bảo đảm an toàn thông tin, bảo mật dữ liệu trong quá trình triển khai các nền tảng số cũng là yêu cầu quan trọng đối với các cơ sở đào tạo. Nhìn chung, chuyển đổi số trong giảng dạy tiếng Trung Quốc là xu hướng tất yếu nhằm nâng cao chất lượng đào tạo, đáp ứng yêu cầu thực tiễn trong bối cảnh hội nhập quốc tế và phát triển khoa học công nghệ hiện nay. Việc triển

khai cần được thực hiện theo lộ trình phù hợp, bảo đảm tính đồng bộ giữa hạ tầng công nghệ, học liệu số, năng lực đội ngũ giảng viên và phương pháp đào tạo hiện đại.

V. KẾT LUẬN

Trong bối cảnh chuyển đổi số đang diễn ra mạnh mẽ trên phạm vi toàn cầu, việc triển khai các giải pháp số trong hệ thống các cơ sở giáo dục đào tạo hiện nay không chỉ là yêu cầu mang tính tất yếu mà còn là điều kiện tiên quyết để nâng cao chất lượng giáo dục – đào tạo, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới. Đặc biệt, đối với lĩnh vực giảng dạy tiếng Trung Quốc, chuyển đổi số không chỉ dừng lại ở việc ứng dụng công nghệ mà còn bao hàm sự thay đổi toàn diện về phương pháp sư phạm, mô hình tổ chức lớp học và cách thức đánh giá năng lực người học theo hướng hiện đại, linh hoạt và cá nhân hóa. Tuy nhiên, để chuyển đổi số đạt hiệu quả tối ưu, cần có sự đầu tư đồng bộ về hạ tầng công nghệ, hệ thống dữ liệu và cơ chế quản lý phù hợp. Đồng thời, các vấn đề liên quan đến bảo mật thông tin, an toàn dữ liệu và đạo đức trong sử dụng công nghệ cũng cần được chú trọng nhằm đảm bảo tính bền vững và an toàn của hệ thống. Ngoài ra, cần tiếp tục triển khai các nghiên cứu thực nghiệm nhằm đánh giá tác động cụ thể của chuyển đổi số đối với chất lượng đào tạo, từ đó hoàn thiện mô hình và đề xuất các giải pháp phù hợp với đặc thù của các cơ sở giáo dục đào tạo trên cả nước. Chuyển đổi số trong giáo dục là một quá trình mang tính chiến lược, đòi hỏi sự tham gia tích cực, đồng bộ của cả giảng viên và học viên. Việc triển khai hiệu quả quá trình này không chỉ góp phần nâng cao chất lượng đào tạo mà còn tạo nền tảng vững chắc trong thời đại số.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Thanh Giang (2024), Chỉ đạo quyết liệt, thực hiện hiệu quả chuyển đổi số và Đề án 06, , http://nhandan.vn/chi-dao-quyet-liet-thuc-hien-hieu-qua-chuyen-doi-so-va-de-an06-post818334.html.

Hồng Giang (2024), Lực lượng CAND tiên phong tiến trình Chuyển đổi số quốc gia, https://bocongan.gov.vn/tintuc/Pages/lists.aspx?ItemID=38122 .

Chính phủ (2022), Quyết định số 131/QĐ-TTg ngày 25/01/2022 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án "Tăng cường ứng dụng CNTT và chuyển đổi số trong giáo dục và đào tạo giai đoạn 2022-2025, định hướng đến năm 2030", Hà Nội.